

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés egész évre - - 12 korona.
fél évre - - - 6 "
negyed évre - - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Kiadóhivatal: Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár r.t. — Szerkesztőség irodája ugyanott.
Hirdetéseket és előfizetéseket felvesz FÖLDES EDE könyvkereskedő, a kiadó megbízottja.
Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
Nyitltér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerint a Leopold Gyula
Videki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Megdicsőülés.

Tüneményes fényvel és hódolattal fogadta a magyar nemzet a hazaszereget és szabadság eszményképét: Rákóczi Ferenczet.

Szemét kápráztató és lelket rázó diadalut volt ez Orsovától a fővárosig, innen pedig Kassáig.

Az éjszakának nem volt sötétsége a magyar földön, mikor a hősök hamvai vonultak rajta végig. Sem éjszaka, sem tél, sem hervadás. Amerre ők jártak, fényes lett a föld s illatos virággal ékes. A merre ők jártak meleg lett a levegő a nevek forróságától; a hol megpihentek, oltár lett az a hely; földetlen fővel leborulni, örömkönnnyek közt imádkozni s a hála és szeretet, az öröm és büszkeség hangjait rebegni jártak oda a százazerek.

Csodálatos koporsók! Amint a határon átkeltek, egyszerre tündöklő fényes-

ség áradt belőlük s ez a fényesség bevilágított a legendás korba, mikor még életet és fejedelmi vagyont tudtak áldozni a lelkiismereti szabadságért s a haza függetlenségeért.

Az ilyen koporsóban enyészet, elmulás, halál nem lakozhatik. Ezekben a koporsókban nem is halál vagyon, hanem élet és örökkévalóság. Halhatatlan élet van áldott hamvaikban, melyeket megszentelt az ő küzdelmük, szenvedésük és egy nagytrőrd nemzet hűséges kegyellete. S minél kevesebb marad belőlük az enyészetnek, életük annál teljesebbé válik a nemzet érzésében és öntudatában.

Nem gyász, nem temetés volt ez; dicsőséges feltámadás volt ez az örök életre.

A szent hamvak hazai földben pihennek, amire hasztalan vártak kétszáz esztendőn keresztül. A szellő, mely sirjairól megindulva bejárja az országot,

boldogan hirdeti, hogy köztünk vannak és öröködnék álmaink felett. S a föld, melyért éltek és haltak, boldogan öleli keblére hűséges fiainak legnagyobbjait s megtermékenyül ettől az áldástól szívünk, lelkünk, minden gondolatunk és törekvésünk.

De viharrá lesz az a szellő s megmozdul alattunk a föld, szélzugásban és földingásban szólal meg a nagy fejedelmek és vitézeinek haragja, ha valaha az ő eszméikhez és harczaikhoz hűtlenség és méltatlanok leszünk.

A fejedelmi pompával és ténnyel nem róttuk le irántuk való tartozásunkat. Ha visszahoztuk a fejedelmet: bizony mondom, csak akkor lesz nyugodalmas a pihenése, ha az ő példája nyomán mi is tudunk harcolni, áldozatot hozni és szenvedni is a haza szent ügyéért. Ha hazahoztuk a vezért, bizony mondom, gyermekes szalmaláng lesz csak a mai lelkesedésünk, ha nem emeljük fel és

TÁRCZA.

Női proletárok.

Írta: Barta Irén.

Ifju, zöld poéták szokása, hogy visszasírják a régi, szép időt, mikor a repkénynyel felfuttatott ólomkarikás ablak mögött bájos, szende leányarcok hajoltak a virágok fölé, gyöngéd, fehér kezek pörgették a rokkát és vasárnaponként lesütött szemmel, kezükben imakönyvvel és csipkés keszkenővel tipegtek a szép, szemérmes szüzek a templomba . . .

Az írógép vagy a Morse-gép kopogása nem olyan kedves, mint a rokka halk pörgeése; a repkényes ablak poétikusabb, mint a csupaszu falu írószoba; a szendén lesütött selymes pilláju leányszem tán könnyebben lobbantá lángra az ifju szívét, mint a modern leány merész, nyílt tekintete . . . S az imára kulcsolt fehér kéz ott a kapcsos imakönyv s a pehelykönyű csipkezebkendő fölött, bizonyára szemnek tetszőbb, szimpátiikusabb látvány, mint az új idők asszonyá-

nak energikus keze, a tintafoltos, az összeszurkált ujj, amely épp úgy ököbe tud szorulni, mint a férfié, mikor a kenyerét védi.

Kenyer! . . . Csak ez kell nekik, semmi egyéb. Egy kis kenyér mindennapra, mert hisz ők is élni akarnak és a rokka, a repkényes ablak a romantikáé, abból pedig már az íróember se élhet meg . . .

Ime az egész, untig vitatott és rosszakaratulag meg jóakaratulag is eleget tárgyalt „nőkérdés” . . . Egy csomó szoknyás ember, aki tudja, hogy a rokkapörgetés hiábavaló munka, mióta a szövőgépet föltalálták s hogy a leányzó akármeddig ülhet az ablak mellett, senkinek se jut eszébe az ablak alatt a lantot pengetni holdvilágos éjszakán . . . Egy ember, aki meg akar élni úgy, ahogy lehet, de nem akar vénségére a mások könyörtületére szorulni . . . Akármit mondjanak is a feminizmus apostolai: az egész nőkérdés tulajdonképpen a mindennapi kenyér sulyos, de csöppet se komplikált kérdése. Verejtékes homlokkal, feszülő izmokkal a férfi küzdött eddig érte; az asszony

otthon ült, varrt, font, főzött és ringatta a bölcst . . . És aki nem talált párjára? Az elhervadt pártában és tudja az ég, hogyan tengette életét.

Egy dologban igazuk van az antifeminizmus hiveinek: minden nekik nyitva álló pályán tulnyomóan sok a nő. Valami csodálatos gyorsasággal alakultak át dolgozó individuummokká; mint a gomba, eső után, termett itt egy új generáció: merész a kapzsiságig, s épp oly egymást taszigáló, a kenyérért éppen úgy küzdő, mint a férfikolléga. A nők bámulatraméltó hajlékonyságával alkalmazkodott az új viszonyokhoz ez az új asszonyfajta, s a csöndes otthonból, a zsalus, muskátlis ablakok édes, puha hangulatából zökkenés és átmenet nélkül, biztosan, bátran lépett be az életbe, a struggle for life kemény, szürke, nehéz munkájához.

Láttam egyszer egy jelenetet, amelyet soká nem tudtam elfelejteni. Valami nagy embert temettek a muzeum oszlopos előcsarnokából; a kert rácsán kívül reggel óta várakozott a tömeg, hogy megnézhesse a felállított ravatalt. Egyszerre kinyitották a rács

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testhőt, megszünteti a köhögést, vándorokat, éjjeli izmádást.

Tudorbetegségek, hurutok, szamar-köhögés, skrofulozis, influenza ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkit „Roche” eredeti oronagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

nem követjük mi is a szent lobogót, melyen századokon átragyogó betűkkel van írva: „Pro patria et libertate.“

Rákóczi fejedelem emlékezete.

Nagyenyed város hazafias polgársága igaz kegyelettel aldozott az egykori Erdély választott fejedelme emlékének ezekben a szép verőfényes őszi napokban, melyek alatt a dicsőséges hazatérés diadalútját tette meg a haza szívéig képező fővárosig és onnan tovább Kassáig, hol örök nyugalomra lett helyezve.

F. hó 27-én fel lett lobogóva az egész város, és ünnepélyesen megkondultak kora reggel a harangok. 28-án, vasárnap délelőtt a reformáció emlék-napjával egyetemben az ev. ref. templomban tartott isteni tiszteleten kegyeletesen emlékezett meg az egyházközség a kurucz világ ez ideális hősről. A nagy közönség a himnusz énekelve osztott szét. Este a város fényesen ki volt világítva s az ifjuság nemzeti dalokat énekelve járta be az utcákat.

Este 8 órakor a Két hattyuban pedig a Kossuth Lajos asztaltársaság tartott nagy közönség részvételével szép műsoros összejövetelt. Az itt elhangzott beszédek, szavalt, zene mind a kuruczvilág soha el nem múló dicsőségét hirdette. Az egész est a legmagasztosabb hangulatban tette emlékeztessé a halhatatlan nagy fejedelem szabadságszeretét.

29-én mindenik egyházban istentisztelet volt, melyeken a megyei, állami és városi tisztviselők és a városi képviselői tagok hivatalosan jelentek meg, a nagy közönség pedig zsufolásig megtöltötte a templomokat.

A róm. kath. templomban főtiszt, Deli Ödön minorita házfőnök tartotta a nagymisét, az

evangelium után pedig kegyeletes szavakban emlékezett meg a nemés lelkű fejedelemről.

Az ev. ref. templomban utiszt, Janesó Sándor mondott megható beszédet. Az ünnepélyt a szép karének és dr. Farnós Árpád éneke emelte.

Az ev. luth. templomban tiszt, Weinrich Frigyes mondott buzgó könyörgést és beszédet.

A görög katolikus román templomban főtiszt, Major Janos esperes két paptársával tartott fényes isteni tiszteletet, melyen sok lelkész és egyházközségi gondnok is megjelent, kik együttesen énekeltek. Az esperes úr erős torokbaja daczára buzgón végezte a közel másfél óráig tartott farszto isteni tiszteletet, kétszer hordozva körül a szentséget.

Izraelita polgártársaink szintén élénk ragaszkodással viseltetve nemzeti történelmünk nagy alakjának emléke iránt, kegyeletesen ünnepeltek a zsinagógában.

A dicső nagy fejedelem és bujdosó társai hamvainak hazahozatala alkalmából a halás emlékezésnek lélekemelő ünnepe folyt le vasárnap délelőtt a nagyenyedi kir. orsz. fegyintézetben. Az ünnep az intézeti templomban istentisztelettel kezdődött, melyek végeztével a nagy épület folyosójára gyűjtettek össze a fegyenczek, hol ünnepi díszben jelen volt az intézet igazgatója vezetésével az intézeti tisztikar, a lelkészek és az őrszemélyzet. A Himnusz éneklése után a nagy fejedelemről és dicsőséges koráról Tóth Sámuel ref. lelkész tartott hatásos szép beszédet, utána pedig Ruzs János gör. kel. lelkész beszélt románul. Végül Uray László, az intézet igazgatója intézett rövid beszédet a fegyenczekhez, végezve azzal a kijelentéssel, hogy a nagy nemzeti ünnep emlékeztetére, a fegyenczek az összes fegyelmi büntetések alól feloldatnak. Mire könnyekig ható örömlézés hangzott fel a fegyenczek ajakáról. Az ünnepség megtartása a honfiai érzelmek és a történelem nagyjai iránti

tisztelet ápolásán kívül jótékonyan és erkölcsnemesítőleg hatott a letartóztatottak lelkiületére.

A hős diákok emlékének.

Isteni tisztelet után a közönség zászlók alatt vonult fel a sétárré. A városi tanács, élén Szász József alispánnal és dr. Varró László polgármesterrel pompás koszorut vitt fel a kurucz világban hősi halált halt diákok emlékéhez. A Szózat elhangzása után dr. Varró a következő szép beszédben emlékezett meg városunk multjainak ez emlékeztetés eseményéről:

„Nagyenyed város közönsége mindenkor hálás kegyelettel őrizte meg azon nagy fiainak emlékeztetését, kik a hazáért, szabadságért verüket ontva dicső halált haltak.

Ez a kegyeletérzés vezetett bennünket ide a mai napon is, hogy abban a pillanatban, mikor Isten rendeléséből a nagy Rákóczi és bujdosó társainak századok óta idegenben porladozó hamvai az édes hazai földre hantoltatnak el, — koszorú-helyezzünk mi is azoknak a kurucz-diákoknak sírjára, kiket ugyanazok a nagy eszmék, ugyanazon hazasabadságszeretettel és lelkesítéssel, mint őket a Nagyokat.

Abban a hitben, abban a tudatban, hogy pihenésnek Rákóczival edesebb lesz, e tölgykoszorút, melynek minden szála, minden levele igaz nemzeti érzéseinknek soha el nem múló dús talajából fakadt, közönségünk nevében sírotra helyezem, kérve a menyei Gondviselést, hogy poraitoknak csendes pihenést adjon!“

E szavak után meghatva helyezte el az emlékre városunk kegyelete jeléül a koszorút.

Általában meg kell jegyeznünk, hogy emelkedett hazafias hangulat uralgott mindenfelé e nevezetes napok alatt, melyeket ünnepül tartottak meg román polgártársaink is.

Az iskolák szüneteltek és — mint az állami polgári és elemi leányiskola, szép ünnepélyességet tartottak.

ajtaikat: tolakodva, tülekedve nyomult be a tömeg; asszonyok sikoltoztak, férfiak káromkodtak, gyereksírás hallatszott... Valaki elesett, arra rátapostak, egy fátalos uri asszony elájult... (Pedig csak arról volt szó, hogy látnak pár percig egy fekete ládát, pár szál gyertyát, meg a koporsót őrző magyarruhás ifjakat.) A tömeg csak törtett előre. Mikor már több ember be nem fért, becsukták az ajtókat; sokan kinn maradtak, azok zugolódtak, aztán vártak türelmesen, míg rájuk kerül a sor.

Igy áll a dolog a nőekkel is. Kinyitották előttük az ajtókat és ők mohón foglaltak el minden talpalatnyi helyet. Aztán becsukták előttük az ajtókat. „Megtelt!“ a hogy a vilamos kocsik tábláján vagy írva.

Aki ezeket a dolgokat kissé figyelemmel kíséri, lehetetlen, hogy észre ne vegye, mennyi ma már a nő-proletár is. A vasut meg a posta igazgatósága maga figyelmezteti a pályázni akarókat, hogy ne pályázzanak, mert hiábavaló, egyideig legalább; számszámra van diplomás, kitűnően végzett tanítónő, aki nem kap állást, — mert nincs

elég iskola, — talán nincs is elég gyerek... Könyvvezetőnő, gépiró kisasszony, akárhány pár forintért is vállal állást, csak hogy ne tanult légyen hiába... És milyen rettenetes, milyen sivár, milyen szomorú a női proletárizmus! Sokkalta számalomra méltóbb, mint a férfiaké... A férfi mégis más anyagból van gyurva, mint az asszony. Láttam nagyurat, aki mikor tönkrement, fűtő lett egy tengeri hajón; katonatisztet, aki hegedűvel kereste meg a kenyerét és bankigazgatót, aki nem röstelte a borralalót elfogadni, mikor mint pinczér szolgálta ki a vendégeit valamelyik fogadóban... De egy szegény írógépés kisasszony, egy diplomás tanítónő, aki eselődül szegődik, vagy a kaszárba ül! Nagy ritkaság, mert ezek a lányok inkább nyomorognak és tengődnek és lesikvárják a jó szerencsét... hátha kinyílik egyszer az az ajtó, hátha van még egy talpalatnyi hely, az övék, a nekik szánt, egy falatka kenyér nekik is, — hisz jó az Isten!

De mikor minden földi helyre legalább is öt reflektáns akad! Mindenből csak a kiváltságosoknak, vagy a merészebbeknek

jut: a meleg, édes otthonból, a jó hivatalból...

Nem azokról beszélek; a kiket az ambíció, a tehetségük talata hajt valamely pályára. Ezek boldogulnak úgy a hogy. Én a kenyérkereső nőkről szölok, azokról, a kik szívesen élnének otthon, valami ugynevezett „nőies“ foglalkozást űzve, de a kiket lök, küld ki a szükség, a maguk akarata, a jövőtől való félelem, vagy akár az önállóságra való vágy. Akármilyen legyen a tettük rugója, de dolgozni akarnak, munkát és kenyeret kérnek. E folyton még növekvő tömeg számára kellene még új foglalkozásokat keresni. A proletárizmusnak egyetlen gyógyszere ez: munkát adni a munkanélkülieknek, új tört nyitni azoknak, a kik kívül maradtak, a kiknek már nem jutott hely, — mert hisz nekik is joguk van az életre.

Pedig van még elég olyan keresetforrás, a melyet nők még nem aknáztak ki s a melynél velük született ügyességüket, könnyen fejleszthető izlésüket vethetik latba. Külföldön, például Németországban, számtalan nő foglalkozik az iparművészet körébe

SÁMSON JAKAB

Telefon 423.

uri szabó

Telefon 423.

KOLOZSVÁRT, Egyetem-u. 2.

Ájánlja dúsan felszerelt raktárát

honi, angol, scoth és francia különlegességekben

FÉRFI RUHÁK a legmodernebb szavalt alkalmazásával, saját műhelyében készítettnek. 12 49-105

Gyors és pontos kiszolgálás

Gyors és pontos kiszolgálás

Gyulafehérvár város szépen ünnepelte meg Rákóczi napjait. A város lobogódiszt öltött; 28-án este fényes kivilágítás volt és az összes templomokban szóltak a harangok; 29-én pedig a székesegyházban isteni tisztelet volt, melyen az összes hatóságok s a tanuló ifjuság, azonkívül nagy közönség vett részt. Azonkívül a főgimnázium és az elemi iskolák ifjusága külön-külön igen szép ünnepet tartott.

A brudbánya lelkes lakossága fellobo-gózta a házaikat és megjelent az isteni tiszteleteken.

Igy volt Verespatakou is, hol az óvoda helyiségeiben érdekes programmal ünnepély volt.

Alvinczen a kath. templomban nagymise volt. Este az ifjusági egyesület fényes sikerű ünnepélyt tartott.

Magyarigeben a házak fel voltak lobogozva és kegyelettel ünnepeltek.

Tövisen a r. kath. templomban tartott isteni tisztelet alkalmával Baráczy Albert plébános szép hazafias műsorral. Az ünnepélyt Molnár Károly főerdőmester rendezte. Vasárnap az ev. ref., 29-én a r. kath., a görög kath. és a görög keleti templomokban volt isteni tisztelet.

Zalathna bányaváros közönsége kiváló szépen ünnepelt. A város ki volt világitva. A kaszinóban vasárnap este 6 órakor ünnepély volt, szép hazafias műsorral. Az ünnepélyt Molnár Károly főerdőmester rendezte. Vasárnap az ev. ref., 29-én a r. kath., a görög kath. és a görög keleti templomokban volt isteni tisztelet.

Vizaknán is szépen ünnepeltek isteni tisztelettel a róm. kath. és ev. ref. templomokban. A várost kivilágították. A kaszinóegyesület a Reithoffer-féle vendéglőben tartott ünnepséget felolvasással.

Balázsfalván isteni tisztelettel, kaszinóban ünnepséggel ülték meg a szép napot.

Marosujvárt lobogódisz, fényes kivilágítás s a bányászzenekarral élén lelkes körmenet volt. A templomokban isteni tiszteletet tartottak az összes hatóságok és nagy közönség részvételével.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Olvasóinkat kérjük, legyenek szivesek előfizetéseik megújításával és érdekes vidéki hírek beküldésével bennünket támogatni.**

— **Rákóczi fejedelem napja** remek őszi napsugár ragyogó fényében folyt le. Mintha a természet is ünnepelni akart volna beragyogva milliók hazafias érzületének, mely meghatottságának hatalmas megnyilvánulását. Rég volt az, midőn az egész nemzet, vallás és nemzeti különbség nélkül oly meghatározó harmoniában ünnepelt volna, mint most. Hazarészünk fő egyházi méltóságai: gróf Majláth Gusztáv Károly püspök a róm. katolikus, dr. Bartók György püspök az ev. református, dr. Mihály Viktor érsek a görög katolikus, Metián János érsek-metropolita a görögkeleti vallású egyházakhoz meleg hangú felhívást intéztek, rendelkezve az isteni tiszteletek megtartása iránt. Éppen így tett az ev. lutheránus, az unitárius főhatóság is, és így meggyeszte majdnem ugyanazon órában szólaltak meg ünnepélyesen a harangok és hangzott fel az ima. Vajha közelebb hozná a közös érzélem az egymáshoz elhidegült kezdő szíveket, keltene fei és erősítene meg a bizalmat és buzditana mindnyájunkat egyetlen táborban való működésre: édes hazánk javára.

— **Vármegyénk a Rákóczi ünnepen.** Kassán, az ünnepélyes temetés napján vármegyénket báró Báuffy Kazimir vm. főjező és Gáspár János orsz. gy. képviselő képviselték. Ők tették le a vármegye koszoruját, melynek egyik nemzeti színű szalagján a feirat volt: „II. Rákóczi Ferenc nagy fejedelemnek“, a másik vörös-kék szalagon pedig: „Alsófehérvármegye“.

— **A reformáció emlékére** a nagyenyedi Bethlen-kollégium dísztermében 1906. évi október hó 31-én d. e. 10 órakor ünnepély tartatott, melynek sorrendje volt: 1. XC. zsoltár, énekelte a gyülekezet. 2. Imát mondott Zayzon János koll. vallástanáár. 3. Ima Abt Ferenczről, énekelte a tanítóképző ifjuság férfi kara. 4. Alkalmi beszédet mondott Barthá Zsigmond renes tanár. 5. „Dadal-ének“ Häudel Makkabeusok ez. oratoriumából, énekelte a gymn. vegyeskar. 6. Ének a magyar gályarabokról. Baja Mihály

tartozó tárgyak, butorok, dísz tárgyak stb. tervezésével; nálunk alig egy-két művészleány vet ügyet erre a hálás, praktikus és értékesíthető válfajára a művészetnek. Vagy itt van például a női dekorateur, a ki a maga könnyű kezével és tisztultabb izlésével gyönyörű dolgokat produkálhat. Hálás, igen jövedelmező és feltétlenül nőnek való foglalkozás még a divatlapok képeinek rajzolása; Párisban, Londonban, a nagy divatközpontokban nem egy nőnek jövedelmező keresetforrása ez. Amerikában nem egy nő dolgozik a fogorvosok műhelyében mint fogtechnikus; ez a technika nagy manuális ügyességet és minuciózus munkát igényel s mint ilyen épp nőnek való foglalkozás lehet.

Hogy olyan keresetforrásokról is beszéljék, a melyek kevesebb intelligenciát igényelnek, eszembe jut, hogy külföldön ma, a manicure és pedicure ujjaszűlítésének idején, mennyi asszony keresi a kenyerét a mások szépségének ápolásával. Nem gondolok holmitkos szerekre, csak a haj, bőr, a köröm, a női kéz ekszteriőr raczionális ápolására és

elképzelek magamnak egy csinosan berendezett városzobát a „páciensek“ számára és egy „dolgozószobát“, a hol szépen fésült, csinos leányok szolgálják ki a vendégeket, a kiket egyuttal megtanítanak arra is, hogy hogyan fésüljék a hajukat... És mért nincsenek nálunk női ügynökök és reporterek — egy-kettő nem számít — zongorahangolók és igazán képzett női muzsikuskok? Mindenhez ért a nő, ha igazán és erősen akar — példa erre Curtie asszony, a Nobel-díj nyertese is — és nincs olyan munka, a mely lealázó vagy neveléses lenne, ha becsületesen végezzük. De dolgozni kell, mert ha elhagytuk azt a repkényes ablakot és a szeliden pergő rokkát, nincs oda visszatérés! Idekinn többet ér a munkáskéz, mint az imádságra kulcsolt és a kinek nem adatott meg a boldogság, hogy puha fészket a párja építse meg: annak a maga erejéből kell összerúgni azt és magának kell ügyelnie, hogy el ne sörörje az élet kegyetlen, hideg vihar szele.

költeménye, szavalta: Virágháti Viktor VIII. o. t. 7. Orgona-solo: Kirschner E. Op. 8-ból a 4 előjáték és Schubert F. „A tengeren“, előadta Veress Gábor koll. zene tanár. 8. Bocskay emlékezete, Lampért Géza költeménye, szavalta: Kákai Ernő III. tan. kép. növendék. 9. Hymnusz, énekelte a gyülekezet.

— **Hymen.** Cirner Ákos vármegyei aljegyző, vármegyei fiatalságunk egyik jeles és kedvelt tagja, jegyet váltott Józsa Ilonka újpesti tanítóúrnóval, Józsa igazgató kedves és művelt szép leányával. Melegen gratulálunk.

A polgári leányiskolában 1906. okt. 29-én d. e. 11 órakor tartott Rákóczi-ünnepély műsora: 1. Hymnusz. 2. A magyar lányokhoz, írta Várady, szavalta: Göllner Ima II. oszt. tan. 3. Ima: karének. 4. Alkalmi beszédet mondott Dömök Erzsébet: 5. Rákóczi Rodostóban, írta Várady, szavalta, Nagy Ella IV. oszt. tan. 6. Rákóczi-kesergő. énekelte Bogdándy Irma iparisk. tan., zongorán kísérte Winkler K. IV. o. t. 7. Rákóczi hazatér, írta Kozma Andor, szavalta Kerekes Lenke iparisk. tan. 8. Rákóczi induló, karének.

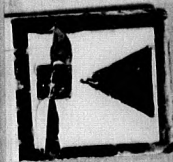
— **Texe János** róm. kath. kántor-tanítót, ki az enyedi róm. kath. egyházközségben 19 évig fáradhatlan buzgósággal teljesítette ugy a leányiskolában, mint a templomban szép kötelességeit, a csiktusnádi róm. kath. nagy egyházközség kántorrá választotta és miután Majláth püspök ő excellenciája megerősítette, állását el is foglalta.

— **Halálozás.** Túzes Salamon nyugalmazott körjegyző életének 46-ik évében f. évi október hó 29-én reggel 4 órakor rövid szenvedés után elhunyt Nagyenyeden. A boldogult halottnak földi maradványai október hó 30-án délután 4 órakor helyeztettek örök nyugalomra.

— **Helyreigazítás.** A „Közérdek“ okt. hó 14-iki 82-ik számában közléte: „Gyanus halálozás“ című közleménye vonatkozólag, — mint a néhai Török István ózdi tanító egyik veje, ki tőle mindig távol laktam, — ezennel kijelentem, hogy az koholt gyanúsítás, minden alapot nélkülöző valótlan; mert a közlemény megjelenése előtt bírólággal meg lett állapítva, hogy megboldogult apósom halálát 1—2 percnyi szenvedéssel járt szívzselhűdés okozta. Tisztelettel: Kocsis György, csendőr főhadnagy-számvivő.

— **Tűz.** Vasárnap reggel 5 órakor tűzjárma riasztotta fel városunk lakosságát. Gerendi Károly borbélynak a várban levő üzletéhez tartozó mellékhelyisége gyult ki és égett le. A tüzet szerencsére hamarosan eloltották a gyorsan megjelenő önkéntes tüzoltók és különösen a tanítóképző iskolai tüzoltói. A tűz keletkezésének okát a rendőrség deríti ki.

— **A petíció elutasítása.** A „Gyulafehérvári Hírlap“ írja: „A kir. Kuria a gyulafehérvári választók függetlenségi pártja által László Mihály dr. alkotmánypárti képviselő mandátuma ellen beadott petíciót október hó 27-én hozott határozatával elutasította s a petícionálókat 7000 korona perköltségben elítélte. Jellemző a tárgyalásokra nézve, hogy a tárgyalás folyamán a petíció ügyvédje mindjárt a második napon a petíció összes azon pontjait visszavonta, melyekben az alkotmánypártot vesztegetésekkel és erőszakoskodásokkal vádolta. Az eredményt Mayer Ödön dr. ügyvéd szorgalmas és önzetlen munkássága rendkívül elősegítette s ezért a párt tagjai október hó 27-én sokan üdvözölték. László Mihály dr. sikerének gratulálunk.“

— **Komjáthszegi Lajos** helybeli szorgalmas porcellán- és üvegkereskedő, egyidőre jó üzlete vezetését anyósa és neje gondjaira bízva, üzleti tájékozódás végett elutazott.

— **Uj hitelszövetkezet.** Alvinczen, f. hó 28-án egy hitelszövetkezet alakult a budapesti központi hitelszövetkezet kiküldöttjének részvételével.

— **Augusztai főhercegnő a magyar nőkhez.** Augusztai főhercegnő meghatározó kérelmet intéz a magyar urasszonyokhoz. Csak egy virágszálat kér a tüdőbetegeknek a szereteteink sirjára teendő koszorúból. A jó szívekhez intézett fölhívás a következő: Egy szála virágot kér a József kir. herceg Szanatorium Egyesület abból a koszorúból, melylyel halottak napján a kegyeletes szív kedves halottjainak a sirját ékesíti. Ha minden sirra tett koszorúból csak egy virágszálat és a sirjokon gyujtott mécsékből csak egy lángot a tüdőbetegség terjedésének megállítására följánlanak: ezer és ezer emberéletet lehetne megmenteni! Nem halna meg akkor nyolcvanezer ember tüdőbetegségben évente! Nem lenne annyi könny, nem lenne annyi nyomor, nem lenne annyi árva. **Magyar Hölgyek!** Siessünk a nemes emberbaráti csel támogatására! Tegyük jelszavá: csak egy virágszálat a kegyelet koszorujából! És az életnek visszaadott ezrek fogják áldani jó cselekedetüket. **Magyar Hölgyek!** Áldozzuk a női szív egész lelkesedését ennek a nemzetorvasztó kórnak enyhítésére. Legyünk azon, hogy minél többen ajánlják föl adományukat a tüdőbetegek megmentésére. Minden adomány a József kir. herceg Szanatorium Egyesületnek küldendő: Budapest, IX., Lónyay-utca 47.

— **A boritaladó és a vidéki egyesületek.** A „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete”, mely már 4 év óta lankadatlanul küzd a boritaladónak leszállítása, illetve eltörlése mellett, e napokban az összes vármegyei gazdasági egyesületekhez, szőlészeti egyesületekhez, gazdakörökhöz átiratot intézett, hogy ők a maguk hatáskörében is mindent kövessenek el ezen igazságban és hazai szőlőmiveltésünkre nézve. és adó ellen. Ehhez az átirathoz az egyesület egy rövid memorandumot is mellékel, mely kivonata a „M. Sz. O. E.” kiadásában évek előtt megjelent dr. Drucker Jenő féle könyvnek. „A boritaladó leszállításáról.” A boritaladó az ő prohibítív nagyságában legnagyobb sérelmet kepezi szőlőbirtokosságunknak, mert megakadályozza a bor belföldi fogyasztásának terjedését.

— **A nagyenyedi állami erdőhivatal** értesíti a gyümölcstenyésztés iránt érdeklődőket, miszerint a kezelése alatt álló állami gyümölcsfa iskolából mintegy 7000 darab angol pármén, batul, gyógyi és jonatan alma, ötféle faj körte és Spanyol meggy-oltvány és dió-csemete kerül a jövő tavaszon eladás alá. A I-ső osztályú oltványok daraja 60 fillér, a II-od osztályú oltványok daraja 30 fillér. Indokolt esetben ezen árakból is 33%, 50%, sőt 75% árelengedés van. Bővebb felvilágosítást az állami erdőhivatal ad.

— **Az Első Alföldi Cognagyár** részvénytársaság és szeszfinomítógyár Kecskeméten, budapesti központi irodájának (V. Mérleg-utca 11. szám) heti üzleti jelentése: Mai zárlatok Budapestén:

	Nagyban.	Kicsinyben.
Finomított szesz adózva	145.—	148.—
Finomított szesz adózatlan	45.50.	48.50.
Nyers szesz adózva	143.—	145.—
Denaturált szesz	38.—	40.—

— **Minden poklon keresztül** is meg kell rendelnem az életadó „gyógycognacot”. Ez segít csak minden bajomon. Az Első Alföldi Cognagyár gyártmánya.

Közgazdaság.

A „Nagyenyedi Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet” alap-szabálya.

(Folytatás.)

g) Ezen felül az igazgatóság tagjai törvény és alapszabályszerű hatáskörük és kötelességük megszegése esetén az 1875. évi XXXVII. (kereskedelmi törvény) 118—222. §-aiban megállapított büntető határozatok alá esnek.

h) A szövetkezetnek a közgyűlés részére fenn nem tartott összes ügyeit az igazgatóság intézi.

Nevezetesen:

1. kijelöli a cégjegyzésre jogosított igazgatósági tagokat az alapszabályok 2. §-a szerint;

2. összehívja a rendes vagy rendkívüli közgyűlést;

3. elintézi a szövetkezetbe való felvételt, határoz valamely tag kizárása felett;

4. vezeti és ellenőrzi a számadásokat és az egész kezelést, az árukézfetet és a pénzkezelést havonként megvizsgálja;

5. határoz valamely rendesen be nem folyt követelésnek per útján leendő behajtása felett;

6. megállapítja az évi mérleget, melyet az összes igazgatósági tag aláírni tartozik, s legkésőbb minden év február hó végéig a felügyelő bizottsághoz átszármatatja.

A felülvizsgált mérleget pedig tartozik az évi jelentéssel együtt, melyben a zárszámadás idejékor létező szövetkezeti tagok száma, üzletrészeiknek mennyisége és értéke, továbbá az illető üzleti év folyamán be- és kilépett tagok, nemkülönben a betett, felmondott és visszafizetett üzletrészek száma pontosan kiteendő, a közgyűlést legalább 8 nappal megelőzőleg közzé tenni.

Köteles azonfelül az igazgatóság a közgyűlésileg jóváhagyott mérleg egy eredeti példányát az illetékes törvényszékhez haladéktalanul beterjeszteni.

Az igazgatósági tagok megválasztásuk után, valamint a soráiban beállott változás esetén a kereskedelmi cégjegyzékbe való bevezetés végett az illetékes kir. törvényszékhez bejelentendők; a midőn ugyanott aláírásukat hitelesítettvi vagy hiteles alakban bemutatni tartoznak.

7. Az igazgatóság a 15. §. b. és 16. §. d. pontjában foglalt rendelkezésekhez képest megállapítja a hitelezés mérvét és módjait.

8. Az igazgatóság a szövetkezeti tagok irásba foglalt panaszait és indítványait tárgyalja és az eredményről panasztevőt értesíti.

9. Az igazgatóság a közgyűlés elé terjesztés végett hozzá beadott indítványokat előzetesen tárgyalja és azokat a közgyűlésen véleményes javaslat kíséretében terjeszti elő.

10. Az igazgatóság megállapítja, hogy a szövetkezeti árudában mely cikkek bocsátassanak eladásra, meghatározza ezen cikkek előadási árát és ezek jegyzékét az érvényesség egész tartamára az ároda helyiségeiben kifüggeszti.

11. Kereskedőkkel, gyárosokkal, iparosokkal szerződéseket köt a közgyűlésnek való bejelentés kötelezettsége mellett, vagyis gondoskodik az áruk beszerzéséről, raktározásáról, az elárúsításra szükséges helyiségekről és ezekre nézve a bérleti szerződéseket megkötö; továbbá gondoskodik arról, hogy a tagok a szövetkezeti üzletben be nem szerzhető szükségleteikre nézve kedvezményt nyerjenek s e czélból a szükséghez képest szerződéseket is köt.

12. Joga van a teendői végzésében elháríthatatlan akadályok által meggátolt tisztviselőket a legközelebbi gyűlésig más alkalmas egyénnel helyettesíteni; az üzletvezetőt és szolgát alkalmazza, megállapítja ezek-

nek javadalmazását, biztosítékát, ügy- és házi rendjét, működésükért azonban felelősek.

13. Az igazgatóság megállapítja azon napokat és órákat, melyeken az ároda nyitva tartandó.

14. Megállapítja az üzletszabályzatot és megállapítja az ügyrendet.

15. Hat igazgatósági, négy felügyelő bizottsági tagnak írásbeli kérésére tartozik az elnök 8 nap alatt rendkívüli közgyűlést összehívni.

16. Kötelessége az irányban kellő ellenőrzést gyakorolni, hogy az árudában rendtelenségek, visszaélések és részrehajlások elő ne forduljanak, s e czélból ellenőrző bizottság szervezése iránt tehet intézkedést oly képpen, hogy a szövetkezetnek Nagyenyeden lakó tagjait az üzlet menetének állandó ellenőrzése iránti segédkezésre felhívja.

17. Megállapítja minden év végén a lefolyt évben alkalmazott eladási áraknak átlagos összeggel való mérséklését a tagok javára és ezt az eladott áruk egész értékösszegére nézve meghatározott százalékból fejezi ki, s az ennek megfelelő összeget a 15. §. e. pontja értelmében az illető évben eszközölt vásárlások arányában a tagok javára iratja.

(Folytatjuk.)

SZERKESZTŐSÉG:

Dr. Garda Kálmán, Török Bertalan, Dr. Varró László.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágy részv.-társ.

Serdülő leányok

sokszor vannak ráutalva egy erősítő szerre, hogy a természetet támogassák és hogy fejlődésüknek sokféle nehézségeit legyőzhessék. A Scott-féle Emulsió, mely alfoszorsavas mesz és nátron hozzáadásával a gyógyszerkamájából készül, mindenkör a legkifutóbb és legmegbízhatóbb erősítő szernek bizonyul. Kizárólag a legjobb anyagokból gyártják és a sajátos Scott-féle eljárás következtében oly jó ízű és könnyen emészthetővé válik, hogy a legcsekélyebb emésztési zavarokat sem okozza, sőt ellenkezőleg rendezi az emésztést és gerjeszti az étvágyat. A Scott-féle Emulsió ennél fogva sokkal hatásosabb, mint a közönséges csukamájolaj.

A Scott-féle Emulsió valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beküldésével ellenében mintával bérmentve szolgál:

203 1—

Dr. Budai Emil „városi gyógyszerháza”
Budapest, IV., Váci-utca 34/50.

≡ Egy eredeti üveg ára: 2 kor. 50 fillér. ≡
Kapható minden gyógyszerházaiban.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szóc 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozódásra szívesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékeltetik. Hirdetéseket a kiadóhivatal vesz fel.

Egy Yost-írógép olson eladó.

Bővebb felvilágosítással a kiadóhivatal szolgál.

286 8—3

Gyakornoki állást keres I. éves joghallgató, magán vagy állami irodában azonnali belépéssel. A magyar nyelven kívül a német és a román nyelvet is érti. Czim a kiadóban. 242 1

Köhögés!

Ki ide nem figyel, maga
ellen vétkezik!

**Kaiser
Caramell-czukorkái**
a három fenyűvel.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva
rekedtség, katarrius és köhögés
ellen.

4512 bizonyítvány igazolja,
hogy megtartja, amit ígér.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Schiessl Károlynál,
Balázsfalván.

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r.-t.

Alaptőke: 300.000 kor. Tartalékalap: 157.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra,
Vásárol sorsjegyekre, jöhiteli pénzüzetek részvényeire.
Letétbe és elad értékpapírokat.
Időben elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési
Váltókat díj mellett.
Betétet kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.
az összeg nagysága szerint 5 $\frac{1}{2}$ %, 6, 6 $\frac{1}{2}$ % mellett, kereske-
delmi váltókat pedig 6% mellett számítol le.
4 $\frac{1}{2}$ % kamatláb mellett fogad el.

Nyitva áll hétköznap d. e. 9—12, d. u. 3—4 óráig.

19 85—104

Lányi Lajos

férfi- és női divatüzlete
NAGYENYEDEN.

Tisztelettel van szerencsém értesí-
teni a m. t. városi és vidéki vásárló
közönséget, hogy a mai kornak telje-
sen megfelelő

férfi- és női divatüzletet

nyitottam a **Sándor Miklós** úr há-
zában és azt teljesen új árukkal
rendeztem be, miután áruimat kész-
pénzzel és elsőrendű gyárosoktól sze-
reztem be, azon kellemes helyzetben
vagyok, hogy **csakis jóminőségű
árakat olcsó árban árusíthatok.**
Raktáron tartom a következő cikkeket,
u. m.: női divatszövetek, flanelek, sely-
mek, bársonyok, kartonok, batiztok,
francia relainok, barchetok, vásznak,
sifonok, asztalneműek, agygarnitúrák,
függönyök, paplanok, férfi-íngék, gal-
lérook, kezelők, kesztyűk, szallagok, csip-
kék, téli alsoruhák, cipők, harisnyák,
mindennemű kezimunkák iskoláslányok
részére és hozzávaló pamutok és himző-
selymek, sirkoszoruk és temetkezési
cikkék, stb. itt meg nem nevezhető
árak. Pontos és szolid kiszolgálással
szíves partfogást ker:

tisztelettel **Lányi Lajos.**

Minden vevő 20 korona készpénz vásárlás-
nál ingyen kapja

életnagyságu fényképét,

csak a keretért fizet 3 koronát. A kép bolti ára
20 korona lenne. 224 6—10

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részv.-társaság Nagyenyed.

Dobozárugyár. Könyvnyomda. Litografiai és vonalzó műintézet.

Mindennemű **DOBOZÁRUT** (Cartonnage) u. m. egy-
szerű és hajlított dobozokat gyógyszerészek, cukrászok, kereskedők és gyárosok
részére kisebb árucikkek jutányos és czélszerű csomagolására olcsó áron szállít.

Műveket, folyóiratokat, hírlapokat, körleveleket, képes árjegyzékeket, levélpapírokat, falragaszokat,
meghívókat, s mindennemű kereskedelmi és ipari nyomtatványokat, postacsomagcímkeket, pecsét-
jegyeket, czímkeket, ragjelzéseket, porkapszulákat, papírzsákokat, kötőpapírokat és mindennemű
gyógyszerészeti nyomtatványokat készít könyv- és könyvnyomdai, valamint dombornyomásban, olcsó árban,
szép és izléses kiállításban.

